

1 Kas selle riigi õigusega, kus asub teatud liiki kinnisvara, äriühing või muu erilist liiki vara, on ette nähtud erisätted, millega seatakse majanduslikel, perekondlikel või ühiskondlikel kaalutlustel piirangud sellise vara pärimisele või mis mõjutavad sellise vara pärimist?

1) Põllumajandus- ja metsamaa

1.1 Üldist

Ungari õiguses reguleeritakse põllumajandus- ja metsamaa omandamist rangete eeskirjadega. Need piirangud hõlmavad ka omandamist pärimise teel, ükskõik kas pärijaks on Ungari, teiste ELi liikmesriikide või muude välisriikide kodanikud. Piiravad sätted on kirjas kahes järgmises seaduses:

2013. aasta seadus CXXII tehingute kohta põllumajandus- ja metsamaaga (*a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény, maatehingute seadus*) ja

2013. aasta seadus CCXII, millega kehtestatakse mitmesugused sätted ja üleminekumeetmed seoses 2013. aasta seadusega CXXII tehingute kohta põllumajandus- ja metsamaaga (*a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény, 2013. aasta üleminekumeetmete seadus*).

Eeskirjad on väga keerulised. Pärimise seisukohast olulised põhisätted võib kokku võtta järgmiselt.

1.2 Kinnisvara, mis jääb piirangute kohaldamisalasse

Õiguslikud piirangud puudutavad *põllumajandus- ja metsamaa* omandamist. Maatehingute seaduse § 5 lõike 17 kohaselt hõlmab mõiste „põllumajandus- ja metsamaa“ (põllumajandusmaa) järgmist:

kõik maatükid, mis on kantud kinnistusregistrisse järgmise kasutusotstarbega: põllumaa, viinapuuad, viljapuuad, aed, niit, karjamaa (rohuma), roostik, mets ja metsamaa (olenemata sellest, kas maa asub linna- või ääremaal), ning

maatükid, mis on sööti jäetud ja kantud kinnistusregistrisse riiklikus metsaandmebaasis metsana registreeritud alana.

1.3 Pärimise teel omandamise piirangud

Maatehingute seaduses käsitatakse põllumajandusmaa omandamist seadusjärgsel ja testamendijärgsel pärimisel erinevalt. Seaduses kirjeldatud piiranguid kohaldatakse ainult siis, kui vara omandatakse testamendi alusel. Piiranguid ei kohaldata, kui põllumajandusmaa päritakse seadusjärgselt.

2013. aasta üleminekumeetmete seaduse § 8 lõike 1 tähenduses loetakse juhtumit, kus testamendijärgne pärija võib saada seadusjärgseks pärijaks – testamendi puudumisel ja tingimusel, et teised pärijad on välistatud –, omandamispiirangute kohaldamisel samuti omandamiseks seadusjärgse pärimise teel.

1.3.1 Omandamine testamendi alusel

a) Nõutakse riigiasutuse luba

Kui testaator on põllumajandusmaa pärandanud testamendi järgi, on testamendis määratud pärijal selle omandamiseks vaja riigiasutuse (põllumajandushaldusamet) heakskiitu, mis antakse loa kujul (maatehingute seaduse § 34). Heakskiitmismenetluse käigus teeb

põllumajandushaldusamet kindlaks,

kas pärijal on õigus maad omandada ja

et testamendiga ei rikutaks omandamispiirangut ega hoidutaks sellest kõrvale.

b) Põllumajandusmaa omandamise piirangud

Maatehingute seaduses käsitatakse eri isikuid põllumajandusmaa omandamise õiguse alusel erinevalt. Eristada tuleks järgmisi isikuid:

i) isikud, kes ei või põllumajandusmaad omandada ühelgi tingimusel

Nende hulka kuuluvad:

välismaalastest füüsilised isikud (nende hulka ei loeta ELi liikmesriikide kodanikke);

välisriigid (või nende maakonnad, kohalikud omavalitsused või muud asutused);

kohalikud või välisriigi juriidilised isikud (üksikute eranditega).

Erand: juriidilistele isikutele kehtestatud keeld omandada põllumajandusmaad kellegi surma korral ei kehti riigikirikutele (ega nende organisatsioonidele, institutsioonidele või üksustele, mis on kiriku põhikirja kohaselt juriidilised isikud).

ii) põllumajandustootja määratlusele vastavad isikud

Mõiste „põllumajandustootja“ on määratletud maatehingute seaduse § 5 lõikes 7. Selle määratluse alla kuuluvad füüsilised isikud, kellel on Ungari või teise ELi liikmesriigi kodakondsus ja kelle pädev asutus on kandnud sel otstarbel peetavasse ametlikku registrisse. Registreerimiseks peavad olema täidetud seadusega ette nähtud eeltingimused (põllumajandus- või metsandusspetsialisti kutse, sertifitseeritud põllumajanduslik või metsandustegevus ning tulu sellisest tegevusest jmt).

Nendele isikutele võib kuuluda põllumajandusmaa, mille maksimaalne suurus – *maaomandi ülempiir* – on 300 hektarit; selle hulka arvatakse ka asjaomasele isikule juba varem kuulunud maa pindala ja sellise maa pindala, mille suhtes tal on juba kasutusvaldusõigused (maatehingute seaduse § 16 lõige 1);

iii) füüsilised isikud, kes ei ole põllumajandustootjad, kuid on Ungari või mõne teise ELi liikmesriigi kodanikud

Sellised isikud võivad omandada põllumajandusmaad, kui juba nende valduses oleva põllumajandusmaa (koos põllumajandusmaaga, mida nad soovivad omandada) pindala ei ületa üht hektarit (maatehingute seaduse § 10 lõige 2).

Erand: eespool osutatud piirang ei kehti maa omandamisel lähisugulastelt. Siiski tuleb sellistel juhtudel järgida maaomandi ülempiiri 300 hektarit (maatehingute seaduse § 10 lõige 3 ja § 16 lõige 1).

Eespool nimetatud sätete mõttes arvatakse *liikmesriigi kodanike* hulka järgmised isikud (maatehingute seaduse § 5 lõige 24):

Euroopa Liidu liikmesriigi (välja arvatud Ungari) kodanikud;

Euroopa Majanduspiirkonna lepingu osalisriikide kodanikud;

muu riigi kodanikud, keda koheldakse rahvusvahelise lepingu alusel eespool nimetatud isikutega võrdväärselt.

1.3.2 Maa omandamine seadusjärgse pärimise teel

Eespool (punktis 1.3.1) kirjeldatud piiranguid ei kohaldata põllumajandusmaa omandamisel seadusjärgse pärimise teel. Seega võib inimene, kes ei saa Ungaris põllumajandusmaad omandada testamendi järgi (või elus inimeselt) – nt kui tal ei ole liikmesriigi kodakondsust –, omandada sellise maa seadusjärgse pärimise teel.

2) Tulirelvad ja laskemoon

2.1 Üldteave

Ungari seaduste kohaselt võib tulirelvi ja laskemoona omandada vaid tulirelvaloa olemasolu korral. Tulirelvade omandiõigust käsitletakse järgmistes õigusaktides:

2004. aasta seadus XXIV tulirelvade ja laskemoona kohta (*a löfegyverekről és löszerekről szóló 2004. évi XXIV. törvény*, tulirelvaseadus), valitsuse 31. augusti 2004. aasta dekreet nr 253/2004 relvade ja laskemoona kohta (*a fegyverekről és löszerekről szóló 253/2004. Korm. rendelet*, valitsuse relvadekreet),

siseministri 31. augusti 2004. aasta dekreet nr 49/2004 laskekauguse ning tulirelvade ja laskemoona hoiuleandmise kohta riigiasutustele ning tulirelvade omamiseks nõutavate teoreetiliste teadmiste ja oskuste kohta (*a lőterekről, a löfegyverek, löszerek hatósági tárolásáról, a fegyvertartáshoz szükséges elméleti és jártassági követelményekről szóló 49/2004. BM rendelet*),

riigipolitsei peakomissari 7. jaanuari 2016. aasta korraldus nr 2/2016 eeskirjade kohta, mis käsitlevad tulirelvade hoiuleandmist riigiasutustele, müüki, võõrandamist, kõrvaldamist, tasuta üleandmist ja hävitamist (*a löfegyverek hatósági tárolásának, értékesítésének, elidegenítésének, hatástalanításának, érték nélküli leadásának, megsemmisítésének szabályairól szóló 2/2006. ORFK utasítás*).

2.2 Vara, mis jääb piirangute kohaldamisalasse

Seadusest tulenevad piirangud puudutavad *tulirelvade ja laskemoona* omandamist. Tulirelvaseaduse paragrahvi 2 lõigete 16 ja 22 tähenduses on *tulirelv* kaasaskantav püss või õhupüss, millest on võimalik tulistada tahkest materjalist lendkeha suudmeenergiaga üle 7,5 džauli;

laskemoon: padrun, mis koosneb ühte padrunikesta eelmonteeritud lendkehast, püssirohust ja süতিকust.

2.3 Tulirelvade pärimise piirangud

Siseministri 31. augusti 2004. aasta dekreeidi nr 49/2004 § 14 lõigetes 1 ja 2 sätestatakse, et loaomaniku surma korral võib pärija pärast *testamendi täitmise õiguse lõplikku saamist taotleda* tulirelva ja/või laskemoona

müümist relvamüüja juures,

võõrandamist isikule või organisatsioonile, kellel on luba seda omandada,

kõrvaldamist, hävitamist või

tasuta üleandmist.

Kui pärija ei kasuta ühtki neist võimalustest, võib politsei hoiule võetud tulirelva ja/või laskemoona hävitada või anda selle pärast ekspordilt hinnangu saamist üle relvamüüjale müümiseks. Relva ja/või laskemoona müügist saadav summa tuleb pärast kantud kulude mahaarvamist maksta omanikule.

2 Kas selle riigi õigusega kohaldatakse nimetatud varade pärimisele neid erisätteid olenemata sellest, millist õigust pärimisele kohaldatakse?

Jah (kõikide eespool nimetatud varaliikide kohta).

Põllumajandus- ja metsamaa (põllumajandusmaa) puhul loetletakse (maatehingute) seaduse preambulis majanduslikud, perekondlikud ja ühiskondlikud kaalutlused (näiteks külade rahvaarvu säilitamine, kohaliku elanikkonna vanuselise koosseisu parandamine, tööhõive parandamine maal, väiketalude stabiilse toimimise tagamine jne), mis näitavad selgelt, et seadusandja soovib maatehingute seaduse piirangute kohaldamist iga juhtumi puhul olenemata sellest, millist õigust pärimisele kohaldatakse.

3 Kas selle riigi õiguses on ette nähtud erimenetlused, millega tagatakse nimetatud erisätete järgimine?

1) Põllumajandus- ja metsamaa

Jah.

Kui pärimismenetlust korraldavale notarile saab teatavaks, et pärandvara hulka kuulub põllumajandus- või metsamaa (põllumajandusmaa) ning testaator on selle oma tahte kohaselt pärandanud, saadab notar testamendi põllumajandushaldusametusele, kelle piirkonda maa kuulub. Sellel asutusel on õigus anda ametlik heakskiit põllumajandusmaa omandamiseks (maatehingute seaduse § 34). Sellistel juhtudel peatab notar pärimismenetluse senikauaks, kuni põllumajandushaldusametuse teeb otsuse (2010. aasta pärimismenetluse seaduse XXXVIII § 71 lõike 2 punkt d).

Heakskiitmismenetluse käigus teeb põllumajandushaldusametuse kindlaks,

kas pärijal on õigus vara omandada ja

et testamendiga ei rikutaks omandamispiirangut ega hoidutaks sellest kõrvale.

Asutus teatab heakskiitmise kohta tehtud otsusest ka notarile. Kui põllumajandushaldusametuse keeldub andmast pärijale heakskiitu maa omandamiseks, tuleb see testamendipunkt lugeda kehtetuks (maatehingute seaduse § 34). Sellisel juhul on see testamendipunkt õigustühine ja notar peab seda arvesse võtma. Asjaomast pärandiosa (põllumajandusmaad) ei saa sel juhul testamendis määratud pärijale üle anda (2010. aasta pärimismenetluse seaduse XXXVIII § 71 lõige 6).

Põllumajandushaldusametuse ülesandeid täidavad maavalitsused.

2) Tulirelvad ja laskemoon

Jah.

Siseministri 31. augusti 2004. aasta dekreeidi nr 49/2004 §-s 13 sätestatakse, et kui relvaloa omanik sureb, peab tema tulirelvade ja laskemoona valdaja nendest viivitamata politseile teatama ning tagama nende hoiulevõtmise kuni politsei saabumiseni. Politsei võtab tulirelvad ja laskemoona enda valdusse, paneb need hoiule ja koostab selle kohta akti.

Ungari politsei peakomissari 7. jaanuari 2016. aasta korralduse nr 2/2016 III peatüki kohaselt teeb politsei pärast tulirelvade ja laskemoona võtmist enda valdusse järgmist:

teatab kirjalikult surnud loaomaniku kohaliku omavalitsuse ametnikule, kes koostas pärandvara ametliku nimekirja, et tulirelvad ja laskemoon on riigiasutuses hoiul,

taotleb samal ajal, et tulirelvad ja laskemoon kantaks pärandvara nimekirja,

küsib, milline notar viib läbi pärimismenetluse.

Politsei teatab pärimismenetlusega tegelevale notarile kirjalikult tulirelvade ja laskemoona asukoha ning palub pärast pärimismenetluse lõpetamist edastada endale lõplik dokument testamendi täitmise õiguse andmise kohta.

Pärast menetluse lõpetamist saadab notar politseile dokumendi testamendi täitmise õiguse andmise kohta. Selle alusel teatab politsei pärijale, et tal on 180 päeva jooksul õigus taotleda tulirelvade ja laskemoona müüki relvamüüja vahendusel, nende võõrandamist isikule või organisatsioonile, kellel on luba neid omandada, või algatada tulirelvade ja laskemoona kõrvaldamine, hävitamine või tasuta üleandmine.

Kui pärija ei kasuta ettenähtud tähtaja jooksul ühtki neist võimalustest, võib politsei hoiule võetud tulirelvad ja laskemoona hävitada või anda need pärast eksperdiit hinnangu saamist üle relvamüüjale müümiseks. Relvade ja laskemoona müügist saadud summa tuleb pärast kantud kulude mahaarvamist maksta omanikule (siseministri 31. augusti 2004. aasta dekreeedi nr 49/2004 §-d 13 ja 14).

Viimati uuendatud: 02/09/2019

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õigusosalase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.